

BEDRE OG LIGE BESKYTTELSE FOR ALLE FLYGTNINGE I DANMARK

Vi står sammen som civilsamfundsorganisationer med tæt kontakt til flygtninge og mange års erfaring med at analysere og belyse situationen for flygtninge i Danmark. Vi ønsker en lovgivning, der skaber værdige og bæredygtige løsninger for flygtninge i Danmark. Den danske udlændingelov og administrationen af loven er blevet for stram til at sikre den tryghed og stabilitet, som flygtninge har behov for i Danmark.

Flygtninge har meget ofte været udsat for traumatiske oplevelser, og de har ufrivilligt og ofte under dramatiske omstændigheder måttet forlade deres oprindelsesland. Flygtninge har brug for sikkerhed mod at blive sendt tilbage til et oprindelsesland, der stadig er præget af uro og konflikt, og flygtninge har brug for ro til at fokusere på den bedst mulige integration og i mange tilfælde på helt nødvendig traumebehandling.

Siden 2015 har stramninger i udlændingeloven betydet, at nogle flygtninge på væsentlige punkter har fået færre rettigheder i Danmark, alt efter om de har fået asyl efter stk. 1, 2 eller 3 i udlændingelovens § 7, uden der egentlig er god grund til det. Alle flygtninge har behov for stabilitet og ro, og alle flygtninge har behov for igen at kunne få samlet deres familie, som ofte er blevet adskilt pga. krig og konflikt.

Intentionen med international flygtningebeskyttelse er at sikre flygtninge en bæredygtig løsning på deres situation. Med det meget store fokus på midlertidighed, som er blevet et centralt element i dansk flygtningebeskyttelse, kommer man til at gøre alvorlig skade på den tryghed og stabilitet, som bør være formålet med flygtningebeskyttelsen både internationalt og i Danmark.

Nedenfor redegør vi for fire centrale elementer i lovgivningen, som tilsammen skaber en utilstrækkelig flygtningebeskyttelse i Danmark, og vi kommer med konkrete forslag til forbedringer.

1

INDDRAGELSE OG NÆGTELSE AF FORLÆNGELSE AF OPHOLDSTILLADELSER

Den meget vidtgående adgang til inddragelse og nægtelse af forlængelse af asyl er problematisk. Konventionsflygtninge kan kun få inddraget deres opholdstilladelse hvis der er sket fundamentale, stabile og varige ændringer i oprindelseslandet, hvilket burde gælde lige meget hvilken type asyl flygtninge har fået. Usikkerheden, der følger af det store fokus på midlertidighed i beskyttelsen, bliver en hindring for en tryk tilværelse i Danmark. Usikkerheden udgør endvidere en meget stor udfordring for en vellykket integration og for den ofte nødvendige behandling af flygtnings traumer.

Det er ligeledes problematisk, når regler og praksis vedrørende inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser fører til, at familier splittes ad. Fx findes der flere sager, hvor unge syriske kvinder, efter års ophold i Danmark sammen med forældre og søskende, mister deres opholdstilladelse, mens resten af familien får lov til at blive.

Vi foreslår derfor, at udlændingelovens §19, stk. 1 ændres således, at FN's Flygtningekonventions regler om ophør af beskyttelse igen skal gælde for alle typer asyl i Danmark. Det vil betyde, at der skal være indtrådt »fundamentale, stabile og varige ændringer i oprindelseslandet« for at inddrage eller nægte forlængelse af opholdstilladelser på grund af ændrede forhold i oprindelseslandet.

2

LÆNGDEN AF OPHOLDSTILLADELSER OG MULIGHEDEN FOR PERMANENT OPHOLD

Det skaber stor utryghed blandt flygtninge, at opholdstilladelser i Danmark er korte. Før 2015 var tidsbegrænsede opholdstilladelser af 5 års varighed, men er nu af 1-3 års varighed og for langt de fleste flygtninge kræver det minimum 8 års lovligt ophold i Danmark, før de kan søge om permanent opholdstilladelse. Derudover stilles der høje krav til både dansk kundskaber og beskæftigelse, og der tages i for ringe grad hensyn til de flygtninge, der på grund af fysisk, psykisk, intellektuel og sensorisk handicap er forhindrede i at deltage i

samfundet på lige fod med andre. Herunder flygtninge der på grund af traumer fra krig, flugt og tortur ikke er i stand til hurtigt at lære dansk på det krævede niveau og få fast tilknytning til arbejdsmarkedet. I dag tæller uddannelse ikke med i kravet om beskæftigelse, hvilket yderligere indsnævrer flygtninges muligheder.

Tidsbegrænsede opholdstilladelser

Vi foreslår at ændre §16 i »Bekendtgørelse om udlændinges adgang her til landet« således, at længden af opholdstilladelserne for alle flygtninge og familiesammenførte som et minimum er af 5 års varighed.

Permanent opholdstilladelse

Vi foreslår at ændre udlændingelovens §11 stk. 3, så der kan opnås permanent opholdstilladelse efter 3 eller 5 år i Danmark. Vi foreslår desuden, at uddannelse, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse tæller med i beskæftigelseskravet, så der ikke bliver skabt forkerte incitamenter for uddannelsesparate unge (og voksne) til at prioritere arbejde frem for at tage en uddannelse for dermed at kunne søge om permanent opholdstilladelse hurtigst muligt. Vi foreslår endvidere, at flygtninge, der ikke kan opfylde betingelserne for bl.a. beskæftigelse, selvforsørgelse og dansk kundskaber på grund af alvorlige fysiske eller psykiske helbredsproblemer, skal sikres bedre muligheder for at opnå dispensation i praksis med henblik på at forhindre, at der sker diskrimination af flygtninge med langvarig funktionsnedsættelse i strid med FN's Handicapkonvention.

3

FAMILIESAMMENFØRINGSREGLERNE

Flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3 kan først søge om familiesammenføring efter at have haft opholdstilladelse 2 år i Danmark. Folketinget ændrede loven i juni 2022, så ventetiden blev nedsat fra 3 til 2 år efter den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i juli 2021 afgjorde, at 3 år var for lang tid at vente. Men 2 år, som skal tillægges lang sagsbehandlingstid, er også meget længe at vente.

Krig og konflikt fører meget ofte til, at familier adskilles, og den adskillelse vil ofte være langvarig, fordi flugten i sig selv kan tage både måneder og nogle gange år. Danmark bør gøre sit bedste for at sikre flygtninges muligheder for hurtigt og effektivt

at genoprette deres familieliv, i overensstemmelse med retten til familieliv som blandt andet er beskyttet i den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen. Derfor bør det være muligt at søge om familiesammenføring lige så snart man har fået asyl, uanset om man får asyl efter stk. 1, 2 eller 3 i udlændingelovens § 7.

Vi foreslår at ændre udlændingelovens § 9 som omhandler familiesammenføring, så alle flygtninge kan få familiesammenføring ud fra de samme kriterier og så snart de har fået en opholdstilladelse i Danmark.

4

BETYDNINGEN AF FLYGTNINGES TILKNYTNING TIL DANMARK I SAGER OM NÆGTELSE AF FORLÆNGELSE OG INDDRAGELSE

Danmark bør i højere grad lægge vægt på flygtninges tilknytning til Danmark og deres integrationsindsats. Tilknytningen til arbejdsmarkedet, uddannelse, sprogkundskaber og børns selvstændige tilknytning skal alle tillægges større betydning. Flygtninge lægger en stor indsats i at blive integreret i Danmark ved at lære sproget, tage danske uddannelser, få arbejde og tage aktivt del i samfundslivet, hvilket i højere grad bør anerkendes.

Vi foreslår, at udlændingelovens § 19a fjernes og § 26 igen finder anvendelse i sager om nægtelse af forlængelse og inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, samt at det understreges i bemærkningerne til loven, at tilknytning til Danmark generelt skal tillægges større betydning i vurderingen af den enkeltes sag. Det bør således sikres, at tilknytning til Danmark igennem beskæftigelse, uddannelse, sprogkundskaber og børns selvstændige tilknytning tillægges større betydning, og tilknytningen til børn over 18 år og andre nære familiemedlemmer bør ligeledes tillægges væsentlig betydning.

Juni 2022

MELLEMFOLKELIGT
SAMVIRKE actionaid

DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

DFUNK
DANSK FLYGTNINGEHJÆLP

AMNESTY
INTERNATIONAL

REFUGEESWELCOME
Legal advice and advocacy
Denmark

Red Barnet

>> RED
BARNET
UNØDDOM <<

DIGNITY
DANSK INSTITUT MOD TORTUR

LGBT ASYLUM